

Ukrainian.pdf

4. Про внесення змін до Стандартів внутрішнього аудиту: Наказ Міністерства фінансів України від 14.08.2019 р. № 344.

5. Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України: Міністерство фінансів України, 2019 р. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%92_%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9_%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0.pdf

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ "ПЛАНУВАННЯ" В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

***ДУЗЬКРЯТЧЕНКО В.В., ВОЛЧЕНКО А.О., АСПИРАНТКИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Планування на підприємстві є важливою складовою для досягнення ефективності діяльності підприємства. Саме планування формує фундамент для визначення стратегії діяльності підприємства в майбутньому. Питання організації планування на підприємстві, а особливо в аграрному виробництві, набуває великої актуальності в наш час. У сучасній економіці питання планування пройшло тернистий шлях зміни поглядів, починаючи з директивного, яке характеризувалося жорстким дотриманням нормативів і показників, до самокерованого, яке існує в сучасному ринковому механізмі регулювання економіки.

Методологічні, методичні й організаційні аспекти планування розглядали такі вчені: Бочаров В.В., Петухов Р.М., Терещенко О.О. та ін. Щодо закордонних вчених, то значний внесок в плануванні як функції управління мали Акофф Р., Ансофф І., Мескон М.Х. та ін. Р. Акофф визначив такі основні принципи, які забезпечують ефективність процесу планування: принцип холізму, безперервності, гнучкості, точності, участі, наступності, адаптивності, комплексності. Згідно даним принципам, стратегічне планування має інтерактивну орієнтацію.

Литвин Ю. стверджував, що «планування – це процес розроблення і прийняття цільових установок кількісного та якісного характеру і визначення шляхів найефективнішого їх досягнення. Це установки, що розробляються у вигляді «дерева цілей» [2].

На нашу думку, планування - це заздалегідь намічений порядок дій, необхідних для досягнення поставленої цілі та досягнення мети. Планування як економічну категорію можна розглядати як із загальноекономічної так і управлінської позиції. Загальноекономічна позиція дає уявлення про планування як один з методів регулювання пропорцій суспільного виробництва. Планування обов'язково повинне охоплювати всі сфери діяльності підприємства, включаючи усі етапи, дії та операції як господарських процесів, так і процесів управління. Якщо при плануванні менеджер щось не врахує, то відбудеться неминуче виникнення у цій ланці неузгодженості, і як наслідок цього - зривів або порушення діяльності підприємства [3].

Планування є первісною з-поміж решти функцій управління. До функцій планування відносяться такі: прогнозування, моделювання, програмування. Сутність планування проявляється в конкретизації цілей розвитку всієї фірми та кожного підрозділу окремо на певний період; визначенні господарських завдань, засобів їх досягнення, термінів та послідовності реалізації; виявлення матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, які необхідні для вирішення поставлених завдань.

Отже, призначення планування як функції управління полягає в намаганні завчасно врахувати за можливістю всі внутрішні та зовнішні фактори, що забезпечують сприятливі умови для нормального функціонування і розвитку підприємств.

Мета планування полягає у створенні системи планових документів, які визначають зміст та певний порядок дій для забезпечення тривалого існування підприємства. Планування є первісною функцією менеджменту, оскільки прийняті в процесі планування рішення визначають подальшу стратегію діяльності організації та характер виконання всіх інших функцій управління. Тому, основна сутність планування полягає формуванні цілей та обґрунтуванні способів їх досягнення. За допомогою планування встановлюються параметри функціонування економічної системи, воно є необхідним для приведення діяльності організації у відповідності до вимог ринку. Планування дає змогу виявити проблеми, що існують на ринку, і намітити необхідні заходи для їх подолання. Однак неможливо абсолютно точно передбачити всі параметри економічної системи, яких буде досягнуто на практиці, адже формування плану завжди відбувається в умовах інформаційної недостатності. План в умовах ринку і самостійності підприємств має

забезпечити насамперед ритмічність виробництва, одержання стабільних доходів і стійке фінансове становище підприємств [4]

Сучасний ринок висуває чимраз вищі вимоги до планування і контролю. Основними факторами зростання ролі планування і контролю в нинішніх умовах є: 1) зростання рухомості зовнішнього середовища. Вимоги з боку попиту, що постійно змінюються, зумовлюють зрушення інших факторів зовнішнього середовища, технологій і засобів зв'язку. Такі ж самі швидкі та глибокі зміни змушений здійснювати бізнес. В українські ж економісти підвищена рухомість обумовлена перш за все перехідним характером вітчизняного господарства і, як наслідок, нестабільністю соціально-політичної сфери; 2) посилення відцентрових сил в економічних організаціях, унаслідок чого останні надають високий ступінь автономії і самостійності окремим підрозділам і менеджерам фірм.

Поряд з позитивними результатами (підвищення гнучкості й підприємницької активності підрозділів) така практика створює ряд проблем і негативних ефектів (втрата централізованого контролю за роботою підрозділів; подрібнення фундаментальних цілей фірми на множині часткових, більша частина яких не може бути виконана, або ж повне розмивання загальних цілей). Існує ряд апробованих на практиці способів регулювання процесу переборювання негативних наслідків від центрових тенденцій; одним із найефективніших є планування, вироблення єдиної корпоративної стратегії і механізму її реалізації; новий стиль керівництва персоналом, який дає працівникові значно більшу свободу дій, сприяє розвитку його ініціативи і творчих можливостей.

Таким чином, наявність процесу планування є важливим фактором забезпечення високого рівня ефективності виробництва на підприємстві. Приділяючи більшу увагу плануванню можна досягти зміцнення фінансової стабільності підприємства, його надійності, забезпечення самоокупності та самофінансування.

Література.

1. Акофф Р.А. Планирование в больших экономических системах [Текст] / Р.А. Акофф; пер. с англ. Г.Б. Рубальского; под ред. д-ра техн. наук И.А. Ушакова. –М.: Советское радио, 1972. –222 с.
2. Литвин Ю.О. Фінансове планування на підприємствах в сучасних умовах / Ю.О. Литвин, В.І. Матвійчук // Актуальні проблеми розвитку фінансово-кредитної системи України. -Донецьк, ДонНТУ, 2017. –С. 67-85.

3. Кірсанова Т.О. Проблеми та перспективи фінансового планування на підприємстві / Т.О. Кірсанова, Н.А. Дьяченко // Вісник Сумського державного університету. Сер.: Економіка. –2018. -№4. –С. 48-57.

4. Москалюк В.Є. Планування діяльності підприємства: [Навчальний посібник] / В.Є. Москалюк. –К.:КНЕУ, 2016. –252 с.

1.КозикВ.В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: [практикум] / В.В.Козик, Л.А.Панкова, О.Ю.Григор'єв, А.О.Босак. – К.: Вікар, 2018. – 589с.

КРЕДИТНИЙ РИЗИК В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ НИМ

***АЩАУЛОВА М.П., ГОЛОВКО А.Ю., ЧУБ В.О.* , СТУДЕНТИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Не зважаючи на досить стабільну роботу банківської системи України, розміри резервів комерційних банків щороку зростають і основний ризик, з яким банки найчастіше зіштовхуються в процесі своєї діяльності є кредитний ризик. Кредитний ризик виникає у разі, якщо позичальник не може або не хоче виконувати свої зобов'язання згідно з кредитною угодою.

Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями визначає кредитний ризик, як імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів банку унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору [5].

Управління кредитним ризиком банку має здійснюватися на двох рівнях, відповідно до причин його виникнення — на рівні кожної окремої позики та на рівні кредитного портфеля в цілому.

Основними причинами виникнення кредитного ризику на рівні окремої позики є нездатність позичальника до створення адекватного грошового потоку, ризик ліквідності застави, моральні та етичні характеристики позичальника.

До чинників, які збільшують ризик кредитного портфеля банку, належать - надмірна концентрація — зосередження кредитів в одному

---

* Науковий керівник – Малій О.Г., к.е.н., доцент